

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ • 5Η ΕΦΟΡΕΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΜΥΣΤΡΑ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ

ΕΝΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ

*προσκαλεί τον επισκέπτη σε ένα ταξίδι στο χώρο
και στο χρόνο. Πληροφοριακές πινακίδες,
που είναι τοποθετημένες σε επιλεγμένα σημεία
του χώρου, σας προτείνουν πορείες «εξερεύνησης»
μέσα από τα μονοπάτια του Μυστρά,
για τη γνωριμία με τις ποικίλες όψεις της ζωής
σε μια βυζαντινή πόλη.*

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ
ΧΩΡΟΣ ΜΥΣΤΡΑ

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΟΛΗ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΜΥΣΤΡΑ

ΠΕΡΙΔΙΑΒΑΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ, θα θαυμάσετε τα παλάτια του Μυστρά, μοναδικό σωζόμενο δείγμα βυζαντινού ανακτορικού συγκροτήματος στην Ελλάδα. Το συγκρότημα ήταν έδρα του δεσπότη του Μορέως και περιλαμβάνει ένα σύνολο κτισμάτων με διάφορες χρήσεις (κοιτώνες, αποθήκες, χώροι εστίασης, υποδοχής, άσκησης της διοίκησης...). Στο καθολικό της Μονής της Παναγίας της Παντάνασσας μπορείτε να παρατηρήσετε τα δυτικά διακοσμητικά στοιχεία που υιοθέτησε η τέχνη του Μυστρά. Ο ναός ιδρύθηκε το 1428 από τον Ιωάννη Φραγκόπουλο, ανώτατο αξιωματούχο του δεσποτάτου του Μορέως. Στο χώρο λειτουργεί σήμερα μοναστική κοινότητα. Διάσπαρτες στο λόφο οι οικίες

του Μυστρά, που σώζονται σε καλή κατάσταση, αποκαλύπτουν πτυχές της καθημερινής ζωής των κατοίκων. Η οικία του πρωτοστράτορα και καθολικού μεσάζοντα Ιωάννη Φραγκόπουλου, με ισόγειο για τις βοηθητικές εργασίες και μία ενιαία αίθουσα στον όροφο, τον τρίκλινο, για διαμονή και εστίαση της οικογένειας, αλλά και η οικία «Λάσκαρη», με τις δια-

δοχικές προσθήκες και επεκτάσεις της και το μεγαλύτερο μετά τα παλάτια τρίκλινο του Μυστρά, αποτελούν δύο από τα πιο επιβλητικά σπήτια της πόλης. Στο άκρο του οικισμού βρίσκεται η Περίβλεπτος, το μοναστήρι που ιδρύθηκε από τον πρώτο δεσπότη του Μυστρά, Μανουήλ Καντακουζηνό (1349-1380) και τη σύζυγό του, Ισαβέλλα ντε Λουζινιάν. Στην Κάτω Πόλη μπορείτε να δείτε το παλαιότερο και πλουσιότερο μοναστήρι του Μυστρά, τη Μονή Βροντοχίου, ίδρυμα του ηγουμένου Παχωμίου. Περιλάμβανε δύο ναούς, τους Αγίους Θεοδώρους και την Παναγία Οδηγήτρια, η οποία έγινε και το καθολικό της Μονής. Ο ναός της Οδηγήτριας είναι ο πρώτος στο Μυστρά που χτίστηκε στο λεγόμενο «μικτό τύπο», συνδυάζοντας την τρίκλιτη βασιλική στο ισόγειο με τον πεντάτρουλο σταυροειδή εγγεγραμμένο ναό στα υπερώα. Επισκεφθείτε τέλος τη Μητρόπολη, έδρα της εκκλησιαστικής διοίκησης του δεσποτάτου. Κεντρική

θέση στο συγκρότημα κατέχει ο ναός του Αγίου Δημητρίου, ο οποίος χτίστηκε αρχικά ως τρίκλιτη βασιλική ενώ αργότερα μετασκευάστηκε με την προσθήκη υπερώου σε μορφή πεντάτρουλου σταυροειδούς εγγεγραμμένου, ώστε να μοιάσει στην Οδηγήτρια. Στο χώρο του μητροπολιτικού συγκροτήματος στεγάζεται και το μουσείο Μυστρά.

Γύρω στο 1249, ιδρύεται το κάστρο του Μυστρά από το φράγκο ηγεμόνα Γουλιέλμο Β' Βιλλεαρδουίνο.

Το 1262, το κάστρο παραδίδεται στους Βυζαντινούς και γύρω του αναπτύσσεται σταδιακά η καστροπολιτεία του Μυστρά.

Το 1348, ο Μυστράς γίνεται έδρα του δεσποτάτου του Μορέως.

Το 1460, οι Τούρκοι καταλαμβάνουν το Μυστρά.

Το 1834, ο Όθωνας ιδρύει την πόλη της Σπάρτης και οι κάτοικοι του Μυστρά μετακινούνται προς τη νέα πόλη.

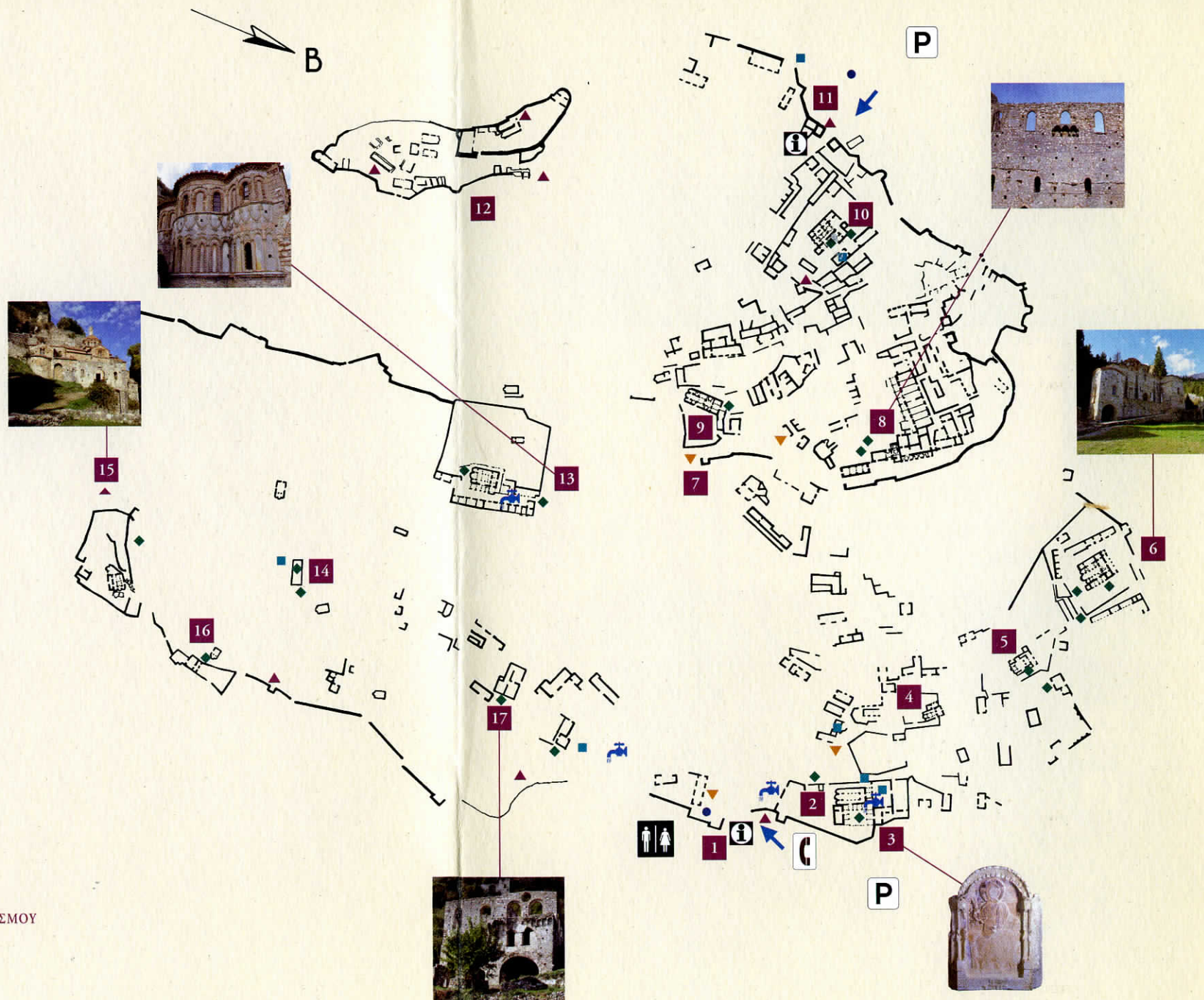
Το 1922, ο Μυστράς κηρύσσεται ως αρχαιολογικός χώρος και το 1953, αποχωρούν οι τελευταίοι κάτοικοι.

Το 1989, η UNESCO κηρύσσει το Μυστρά πολιτιστικό αγαθό Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

ΘΕΣΕΙΣ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ

- Η ΙΔΡΥΣΗ ΜΙΑΣ ΠΟΛΗΣ
- ▲ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ
- ▼ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ
- ΥΔΡΕΥΣΗ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ
- ◆ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΕΝΟΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

1. ΚΥΡΙΑ ΠΥΛΗ
2. ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ (ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ)
Ανέγερση: 1262-1272 / Μετασκευή: α' μισό 15ου αι.
Τοιχογραφίες σε τέσσερα στρώματα: α) 1270-1285
β) τέλη 13ου αι. γ) αρχές 14ου αι. δ) α' μισό 15ου αι.
3. ΜΟΥΣΕΙΟ
4. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ
Ανέγερση: β' μισό 14ου αι.
Τοιχογραφίες: αρχές 15ου αι.
5. ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΙ
Ανέγερση: λίγο πριν το 1296
Τοιχογραφίες: ναός, τέλη 13ου αι. /
ΝΑ παρεκκλήσιο, γύρω στα 1400
6. ΟΔΗΓΗΤΡΙΑ (ΑΦΕΝΤΙΚΟ)
Ανέγερση: περ. 1310
Τοιχογραφίες: ναός, περ. 1315 /
ΝΔ παρεκκλήσιο, 1312/3-1322 /
ΒΔ παρεκκλήσιο, β' δεκαετία 14ου αι. /
ΝΑ παρεκκλήσιο, 1366 / νότια στοά, μετά το 1366
7. ΠΥΛΗ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ
8. ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΠΑΛΑΤΙΩΝ
Διαδοχικές προσθήκες από το β' μισό του 13ου αι.
έως τις αρχές του 15ου αι.
9. ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Ανέγερση: 17ος αι.
Τοιχογραφίες: 17ος αι.
10. ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ
Ανέγερση: 1349-1365
Τοιχογραφίες: ναός, γ' τέταρτο 14ου αι. /
ΒΑ παρεκκλήσιο, μέσα 14ου αι. /
ΝΑ παρεκκλήσιο, τελευταίο τέταρτο 14ου αι.
11. ΠΙΑΝΩ ΠΥΛΗ
12. ΑΚΡΟΠΟΛΗ - «ΚΑΣΤΡΟ»
Ίδρυση: μέσα 13ου αι.
13. ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ
Ανέγερση: 1428
Τοιχογραφίες: περ. 1430
14. ΟΙΚΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ
Ανέγερση: αρχές 15ου αι.
15. ΠΕΡΙΒΛΕΠΤΟΣ
Ανέγερση: 1365-1374
Τοιχογραφίες: γ' τέταρτο 14ου αι.
16. ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ανέγερση: υστεροβυζαντινοί χρόνοι
17. ΟΙΚΙΑ «ΛΑΣΚΑΡΗ»
Ανέγερση και προσθήκες: 14ος-15ος αι.

Ο ΜΥΣΤΡΑΣ

*πρωτεύουσα του δεσποτάτου του Μορέως,
ένα από τα σημαντικότερα αστικά κέντρα
των τελευταίων αιώνων του Βυζαντίου,
μας δίνει τη δυνατότητα να προσεγγίσουμε
τη βυζαντινή πόλη αλλά και να διερευνήσουμε
τις σχέσεις της αυτοκρατορίας
με τη δυτική μεσαιωνική Ευρώπη.*

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΥΣΤΡΑ

ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΔΥΣΗ

Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΕΝΟΣ ΥΣΤΕΡΟΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΥΣΤΡΑ

❖ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

❖ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

❖ ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ
(ΑΜΦΙΕΣΗ)

Ανιχνεύστε τον απόηχο του οράματος της κοσμοκρατορίας, που ενέπνεε πάντα τους Βυζαντινούς, σε μία μαρμάρινη πλάκα με την Ανάληψη του Μεγάλου Αλεξάνδρου. ~~~ Διερευνήστε τις ποικίλες και αμφίδρομες σχέσεις που ανέπτυξε το Βυζάντιο με τη δυτική Ευρώπη τους τελευταίους αιώνες της αυτοκρατορίας, μέσα από το σπανιότατο ένδυμα μιας βυζαντινής αρχόντισσας ή τα μονογράμματα ενός δεσπότη και της συζύγου του, πριγκίπισσας με φράγκικη καταγωγή. ~~~

Παράλληλα, προσεγγίστε έργα της καλλιτεχνικής παραγωγής του δεσποτάτου και γνωρίστε καλύτερα τους κατοίκους που τα παρήγγειλαν και τα παρήγαγαν.

Καλώς ήρθατε στο Μυστρά

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Κάθε ημέρα: 8.30-15.00. — Θερινή περίοδος: το ωράριο επεκτείνεται ανάλογα με τις δυνατότητες φύλαξης μέχρι τις 19.00. — Κλειστά: 1η Ιανουαρίου, 25η Μαρτίου, Κυριακή Πάσχα, 1η Μαΐου, 25 και 26 Δεκεμβρίου.

Μειωμένο εισιτήριο (με επίδειξη ταυτότητας): επισκέπτες άνω των 65 ετών, φοιτητές εκτός Ε.Ε. — Ελεύθερας (με επίδειξη ταυτότητας ή δελτίου ελεύθερας εισόδου): επισκέπτες κάτω των 19 ετών, φοιτητές Ε.Ε., στρατιώτες, αρχαιολόγοι, κάτοχοι «κάρτας πολιτισμού», κάτοχοι κάρτας μέλους ICOM/ICOMOS, εκπαιδευτικοί, ξεναγοί, δημοσιογράφοι, πολύτεκνοι.

Πρόσβαση: * Οδικώς από τη Σπάρτη (7 χλμ). Χώροι στάθμευσης στις δυο πύλες εισόδου. — ** Με λεωφορείο από τη Σπάρτη, περίπου ανά 1 ώρα.

Το κάπνισμα δεν επιτρέπεται. Ο Μυστράς είναι ανοικτός αρχαιολογικός χώρος στους πρόποδες του Ταΰγету, με σπάνια άγρια βλάστηση. Βοηθήστε μας να τον προστατέψουμε από τον κίνδυνο της πυρκαγιάς.

Η βυζαντινή καστροπολιτεία, χτισμένη πάνω σε απότομο λόφο, είναι δυσπρόσιτη σε άτομα με κινητικές ανάγκες.

Παρακαλείστε να τοποθετείτε τα απορρίμματα στους ειδικούς κάδους.

Για να χαρείτε την επίσκεψή σας χωρίς εμπόδια, φροντίστε να φοράτε ίσια παπούτσια, καπέλο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και να προσέχετε τα μικρά παιδιά στα επικίνδυνα σημεία. Δεν επιτρέπεται η είσοδος σε κατοικίδια.

Υπολογίστε περίπου δύο ώρες για την περιήγησή σας.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΜΥΣΤΡΑΣ, 23 100 Μυστράς • τηλ.: 27310- 83 377 • www.culture.gr
5η ΕΦΟΡΕΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ, Αγνολιάου 59, 231 00 Σπάρτη
τηλ./fax: 27310-25 363 • protocol@5eba.culture.gr

Η έκδοση συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου 2000-2006.

© 2005 Υπουργείο Πολιτισμού - 5η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων